

eCOMMONS

Loyola University Chicago
Loyola eCommons

Modern Languages and Literatures: Faculty
Publications and Other Works

Faculty Publications

2016

Prologue in Nieremberg. Aforismsos y Fragmentos Sobre la Naturaleza Humana

D. Scott Hendrickson

Loyola University Chicago, dhendrickson@luc.edu

Recommended Citation

Hendrickson, D. Scott. Prologue in Nieremberg. Aforismsos y Fragmentos Sobre la Naturaleza Humana. Nieremberg. Aforismsos y Fragmentos Sobre la Naturaleza Humana, , : 3-13, 2016. Retrieved from Loyola eCommons, Modern Languages and Literatures: Faculty Publications and Other Works,

This Book Chapter is brought to you for free and open access by the Faculty Publications at Loyola eCommons. It has been accepted for inclusion in Modern Languages and Literatures: Faculty Publications and Other Works by an authorized administrator of Loyola eCommons. For more information, please contact ecommons@luc.edu.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-No Derivative Works 3.0 License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/).

© The Authors 2016

© Autorët:
Xavier Baró i Queralt
Anastasi (Dede) Prodani

Redaktore:
Viola Mazi

Korrektura teknike:
Nini Ihsani

Design:
Xhina Çaçi

Të drejtat e riprodhimit grafik të këtij botimi
u përkasin Botimeve EDFA

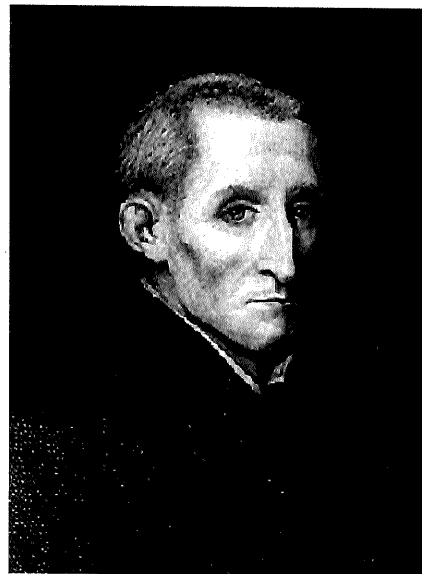
All rights reserved. No part of this book covered by the c
opyrights hereon may be reproduced or copied in any form or by any means –
graphic, electronic, or mechanical, including photocopying, recording, taping, or
information storage and retrieval systems – without prior written
permission of the Author or the Publisher according to the copyrights.
If you purchased this book without a cover, you should
be aware that this book is stolen property.

Nëse blini këtë libër pa kopertinë e tij origjinale,
ju paralajmërojme se është pasuri e vjedhur.

Printed in the Republic of Albania - 2016

ISBN 978-9928-4310-1-1

Botime EDFA
Po.Box. 1417
Tiranë
Tel & Fax: +355 4 257 589
E-mail: edfa.books@gmail.com

*Nieremberg, grabado por Bartolomé
Maura Montaner
(Biblioteca Nacional de España)*

*Nieremberg, gravurë e gdhendur nga
Bartolomé Maura Montaner
(Biblioteka Kombëtare e Spanjës)*

Prólogo

En su día, a mediados del siglo XVII, Juan Eusebio Nieremberg fue uno de los jesuitas más conocidos no solo en Madrid, sino en muchas partes de España. Junto a sus compañeros escritores de la Compañía de Jesús - Ribadeneyra, La Palma, Rodríguez, y Gracián - por nombrar unos pocos, Nieremberg dejó una huella importante en el Siglo de Oro español y los tiempos de la Contrarreforma. Con más de setenta y cinco libros publicados en castellano y latín durante su vida, Nieremberg fue tremendamente prolífico. Nobles y ministros contemplaban sus obras, filósofos y eruditos las leían y meditaban, alumnos las estudiaban, curiosos descubrían novedades en ellas, ejercitantes las consultaban como guías para el crecimiento espiritual, y párrocos y catequistas sacaban pasajes y capítulos enteros de ellas - sobre todo de *De la diferencia entre lo temporal y eterno* (1640) y *Práctica del catecismo romano* (1640) - para sus sermones y lecciones.

Pero la producción literaria de Nieremberg no se limita a la ascética y la catequética. Escribió tratados teológicos y exegéticos, misceláneas sobre la historia natural, y como arbitrista, libros de consejos políticos.

Parathënia

Juan Eusebio Nieremberg për kohën që jetoi, aty nga mesi i shekullit XVII, ishte ndër jezuitët më të famshëm jo vetëm në Madrid, por anembanë Spanjës. Bashkë me shkrimtarë të tjerë të Shoqërisë së Jezusit: Ribadeneyra, La Palma, Rodríguez dhe Gracián, sa për të përmendur disa prej syresh, Nierembergu la një gjurmë të rëndësishme në Shekullin e Artë Spanjoll dhe në atë të Kundërreformës. Me më shumë se shtatëdhjetë e pesë libra të botuar në spanjisht dhe latinisht përgjatë jetës së tij, Nierembergu ishte një autor me një krijimtari jashtëzakonisht të begatë. Fisnikët dhe ministrat i kundronin veprat e tij, filozofët dhe dijetarët i lexonin dhe meditnin, nxënësit i studionin, kureshtarët zbulonin risi, praktikuesit e fesë i konsultonin si udhërrëfyes për rritjen shpirtërore, ndërsa famullitarët dhe katekistët nxirrin fragmente dhe kapituj të tërë nga veprat e tij për homelitë dhe leksionet e tyre, veçanërisht nga vepra "Mbi dallimin mes të përkohshmes dhe të përjetshmes" (1640), si dhe nga vepra "Praktika e katekizmit e Kishës Katolike Romake" (1640).

Megjithatë, prodhimtaria letrare e Nierembergut nuk kufizohet vetëm mbi asketizmin dhe katekizmin. Ai shkroi traktate teologjike dhe traktate me interpretime biblike, si dhe shkrime të ndryshme mbi historinë e natyrës. Si *reformator i shekullit XVII* që ishte, ai shkroi edhe libra me këshilla të natyrës politike.

Además, editó cuatro volúmenes hagiográficos sobre los más ilustres hermanos y padres de la Compañía de Jesús. Sin duda alguna, un sector amplísimo del público español del siglo XVII tenía conocimiento del Padre Eusebio. Como Fray Luis de Granada, su edición del *Contemptus mundi*, *Los cuatro libros de la Imitación de Cristo* (1649), tuvo amplia difusión durante más de un siglo, y como Atanasio Kircher, compañero jesuita, su edición de *Historia naturae, maxime peregrinae* (1635) hizo que su nombre se incluyera entre los más destacados de la filosofía natural en la edad moderna europea.

Gracias al historiador Xavier Baró, el libro que tenemos en las manos recoge una selección de las máximas de Nieremberg, algo olvidado en nuestros tiempos. Los fragmentos que Baró ha seleccionado nos dan una idea de cómo se entiende que el famoso escritor llegase a tanta gente en su día. Si hoy en día se le recuerda por sus avisos y consejos sobre la fragilidad de la condición humana y la muerte, "fecundísima es la memoria de la muerte", y si a veces su mensaje nos parece algo fuerte, "gran arte de vivir es el sufrimiento", la calidad de su prosa y la calidez de sus palabras nos muestran por qué fue tan leído: "Gran arte es saber querer: aquí está todo el artificio

Përveç kësaj, ai botoi katër vëllime hagiografike mbi vëllezërit dhe etërit më të shquar të Shoqërisë së Jezusit. Nuk kishte asnjë pikë dyshimi se At Eusebio njihet nga një sektor shumë i gjerë i publikut spanjoll të shekullit XVII. Ashtu si Frat Luis de Granada, botimi i veprës së tij "Soditja e botës. Katër librat e imitimit të Krishtit" (1649) pati një përhapje të gjerë për më se një shekull dhe po ashtu si jezuiti Atanasio Kircher edhe botimi i librit "Historia e natyrës, tejet e paeksploruar" (1635) bëri që emri i tij të përfshijet ndër figurat më të shquara të filozofisë së natyrës të kohëve moderne europiane.

Falë historianit Xavier Baró, libri që kemi në duar përmbledh një përzgjedhje të aforizmave të Nierembergut, disi i harruar në kohët tona. Fragmentet që Baró ka përzgjedhur, na japin një ide për të kuptuar se si ky shkrimtar i famshëm mbërriti te kaq shumë njerëz në atë kohë. Nëse sot e kësaj dite ai mbahet mend për paralajmërimet dhe këshillat e tij mbi brishtësinë e natyrës njerëzore dhe mbi vdekjen se "sa pjellor është kujtimi mbi vdekjen" dhe, nëse ndonjëherë mesazhi i tij na duket disi i fortë, kur shkruan se "mjeshtëria e të jetuarit qëndron te vuajtja", është cilësia e prozës së tij dhe ngrohtësia e fjalëve të tij, që na dëshmojnë se përse ky autor ishte kaq i lexuar, kur shkruan se "Art më vete është të dish të duash; këtu qëndron gjithë çelësi

del contento", "ama a todos con entrañable caridad, no enfadándote de nadie por más molesto que sea". El rigor ascético de Nieremberg se resalta a través de toda su obra, però como San Ignacio de Loyola, el fundador de su orden religiosa de quien aprendió tanto, nuestro autor nunca se sentía abandonado de Dios: "Acuérdate que la misericordia y bondad divina es infinita, y en cualquier tiempo le acogerá".

Estos son algunos de los fragmentos que Baró ha incluido en este libro. Por la temática de sus obras y la abundancia de las páginas que escribió, no es fácil acercarse a Nieremberg. Esta colección de máximas y fragmentos es de gran valor, porque hace posible que los lectores de nuestros tiempos vayan acercándose al gran prosista de Siglo de Oro español que fue Nieremberg. Al igual, con esta edición las palabras de Nieremberg se traducen una vez más a otro idioma. Como en los siglos XVII y XVIII varias de sus obras fueron traducidas a lenguas europeas, al árabe, y a las lenguas indígenas de las misiones americanas- el guaraní, el chiquita, y el mexica-, gracias a la labor de Anastasi Prodaní, muy apropiadamente las máximas de Nieremberg ahora se diseminan en albanés.

*D. Scott Hendrickson, sj
Chicago, 8 de diciembre de 2015*

i të qenit i lumtur", "duaji të gjithë me dashuri të thellë, mos u mërzit me askënd sado që të të ketë rënë në qafë". Rreptësia asketike e Nierembergut dallohet në të gjithë veprën e tij dhe sikundër Shën Injaci i Lojolës, themeluesi i urdhrit fetar nga i cili ai mësoi kaq shumë, autori ynë asnjëherë nuk u ndje i braktisur nga Zoti kur shkruan: "Mos harro që mëshira dhe mirësia hyjnore është e pafund dhe në çdo kohë do të të mirëpresë".

Këto janë disa prej fragmenteve që Baró ka përfshirë në këtë libër. Nuk është e lehtë t'i qasesh Nierembergut si për nga tematika e veprave të tij, ashtu edhe për nga vëllimi i faqeve që shkroi. Ky koleksion me maksima dhe fragmente ka vlerë të madhe, pasi mundëson që lexuesi i kohës sonë t'i qaset këtij prozatori të madh të Shekullit të Artë Spanjoll, që njihet me emrin Nieremberg. Ashtu si ky botim, ku vijnë të përkthyer edhe një herë tjetër fjalët e Nierembergut në një gjuhë të re, edhe në shekujt XVII dhe XVIII një pjesë e veprave të tij u përkthyen në disa gjuhë europiane, në gjuhën arabe dhe në gjuhët indigjene: *guarani*, *chiquita* dhe *mexica* të atyre zonave të Amerikës Latine që ishin nën influencën e misioneve fetare spanjolle. Kështu sot, falë punës së Anastasi Prodanit, aforizmat e Nierembergut përhapen siç duhet edhe në gjuhën shqipe.

*D. Scott Hendrickson S.I.
Çikago, 8 dhjetor 2015*